

je kabinet na desno v prvem nadstropju. Kako bi meni s tem ugajali, ni moč mi je povedati“.

„Jako ljubeznjivo od Vas milostljiva, toda ne morem si kaj, odkloniti mi je Vaše ponudbe. Kjer sem sedaj, zadovoljen sem, store mi vse, česar zahtevam in brez povoda odsloviti se dobrim ljudem, bi ne bilo po mojih načelih“. Dobro čutil je Josip, kako da žali nehote s temi besedami dobro gospo Heleno. Težko bilo mu je pri srcu toda ni si vedel pomagati.

Gospe Helene obraz pobledel je. Skrbna mati borila se je v notranjem. Vse tlelo je v njej, toda premagala se je in skušala je, navidezno mirna osvojiti si z zadnjim drznim naskokom zaželjeno.

(Dalje sledi).

Novice.

— **Osebne vesti.** Naučno ministrstvo je ravnatelja umetno-obrtnih šol v Ljubljani gosp. Ivana Šubica in učitelja v Šmartnem pri Ljubljani g. Konrada Črnologarja potrdilo kot konservatorja za umetniške in zgodovinske spomenike za nadaljnjih pet let — Za poštarje prvega razreda so imenovani gospodje: Alojzij Schrey v Jesenicah, Fran Šusteršič v Črnomlju, Ivan Ulepič v Mokronogu in Alojzij Škerl v Starem trgu pri Rakeku; za poštarje, oziroma poštarice drugega razreda so imenovani gg: Anton Berčon v Ljubljani, Josip Pogačnik v Podnartu, Fran Prettner v Moistrani in Friderik Lah v Zatičini ter gospodični Klementina Watzek v Šmartnem pri Litiji in Evgenija Endlicher v Straži. — Poštni kontrolor v Trstu gosp. Ivan Pogorelec je imenovan poštним adjunktom. — Davčni kontrolor v Višnji gori gospod Ivan Bobik je šel v pokoj.

— **Promocija.** Dne 18. t. m. je bil na vseučilišču v Gradcu gospod Rihard Jug iz Solkana promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— **Poroke.** Poročil se je c. kr. vinarski nadzornik v Novem mestu gospod Bohuslav Skalický z gospico Olgo Dolenčevco, hčerko ravnatelja kmetijske šole na Grmu. — V Metliki se je poročil gospod dr. Fran Cvetko, pristavec c. kr. okrajnega sodišča z gospico Julijo Junec, učiteljico v Črešnjevcu. Čestitamo!

— **Shod v Kostanjevici.** Za minolo nedeljo je katoliško narodna stranka sklicala shod v Kostanjevico, na katerem naj bi bila govorila dr. Šusteršič in dr. Krek. Shod se niti otvoriti ni mogel, ker so narodno-napredni volilci z obstrukcijo prav po vzgledu katoliških poslancev v deželnem zboru onemogočili vsako zborovanje.

— **Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.** Pravila tej zvezi je deželna vlada z razpisom z dne 23. m. m. št. 19 048 potrdila. Ker se je po § 5. zveznih pravil oglašilo zadostno število obrtnih zadrug k pristopu, je pripravljali odbor sklenil, da se vrši ustanovni shod zveze dne 8. in 9. decembra v Ljubljani. Objednem je odbor vse obrtne zadruge na Kranjskem pozval, da do dne 10. novembra t. l. naznanijo svoj pristop in da pošljejo zapisnik občnega zbora, imenik vseh združenih članov in izvoljenih zastopnikov ter udov združenega načelstva, da mu bode mogoče, pravočasno vse potrebno ukreniti in obvestiti k pristopu naznanjene zadruge in izvoljene delegate z natančnim sporedom ustanovnega shoda.

— **Preteče podraženje premoga.** V premogovnem revirju severoameriške države „Pennsylvania“ je nastal štrajk, katerega se udeležuje 150 tisoč delavcev. Ta štrajk je povzročil jako občutno pomanjkanje premoga in utegne imeti nepreračunljive posledice ne samo za severno Ameriko, marveč tudi za Evropo, tembolj, ker delavci tudi v več francoskih premogovnih revirjih štrajkajo. Severna Amerika je vsled štrajka primorana, dobivati premog z Angleškega, med tem, ko si mora Francoska pomagati s premogom iz sosednjih držav, iz Nemčije in iz Avstrije. Podraženje utegne biti tako, kakor še nikoli ter prekosi v tem oziru še leto 1899. Tam, kjer ni naravnih premogovnih zakladov, bo taka kalamiteta zelo neprijetno vplivala; tam, kjer so pa premogovni zakladi, ki počivajo, so pa ta isti krivi, ki jih ne razkrijejo in takih podjetij ne samo ne podpirajo, marveč še otežujejo. Pri nas na Kranjskem ne bi imeli trepetati pred takimi kalamitetami, kajti tu imamo v raznih delih dežele premoga v izobilju, da bi ne samo domače potrebščine lahko zalagali, marveč še lahko eksportirali. Kot prva serija glede premogovnih zakladov v tej deželi bodi navedeno premogovno polje pri Novem mestu, potem Dvor (Šentjanž) in Trebnje. Če tudi so tod močne plasti premoga, vendar počivajo vsa dela kakor več podeljenih jamskih mir v kočevski okolici ter mnogo premogosledov okoli Trebnjega, Mirne, Šent Janža, Črnomlja, na Notranjskem in na Gorenjskem, ter čakajo podjetnikov in denarnikov, katerih za njih plačila ne čaka samo lep dobiček, marveč bi dobilo tudi mnogo delavstva prepotrebni vsakdanji kruh, oziroma bi bilo gmotno povzdignjeno vse naše gospodarstvo. „Tedad zdrami se, podjetni čut — in prepreči vsaj draginje bud“.

— **Deželnozborske volitve na Koroškem.** Kakor se čuje, so dosedanega poslanca Grafenauerja pregovorili, da bo zopet kandidiral v deželni zbor. Grafenauer kandidira v okraja Pliberk-Zelezna kaplja, vikarij Podgorca pa v okraju Velikovec-Dobrlaves.

— **Razmere v goriški mestni bolnišnici** morajo biti res gorostasne, ker so jih morali vsi trije zdravniki, Pontani, Villat in Adlerstein opisati v listu „Popolo“. V tem dopisu prijemljejo ostro občinsko upravo. V občinskem svetu je podesta obsodil tako „nepravilno“ postopanje zdravnikov ter je napovedal preiskavo zoper nje.

— **Vinska letina v Istri** se sme imenovati letoš prav dobra ter se je nabralo 5.500.000 kg grozdja. Tudi kvaliteta je izborna.

— **Demisija svetovalca Rascovicha.** „Edinost“ poroča: Iz zanesljivega vira doznanjeno, da je mestni svetovalec in drugi podpredsednik tržaškega mestnega sveta, Rascovich podal svojo demisijo. Govori se, da je Rascovich demisijoniral radi tega, ker so ga o volitvi prvega podpredsednika popolnoma prezirali. Kamoristični listi taje to stvar, ker upajo, da vse lepo popravijo med seboj. Da se pa demisija še ni oficijalno prijavila, je krivo to, da je Rascovich pismo, s katerim naznanja svoj izstop iz mestnega sveta, naslovil osebno na župana dr. Sandrinellija, ki pa je sedaj odsoten in se pismo še ni odprlo.

— **Zaplenjen oklic.** Akademična oblast dunajskega vseučilišča je zaplenila oklic akademičnega društva „Slovenije“.

— **Slovenski arhitekt Josip Plečnik** priredi ves aranžmá prihodnje razstave dunajske „Secesije“. Slovenski arhitekt uživa na Dunaju največji ugled želeti bi pa bilo, da se pokaže s svojimi deli tudi pred svojimi rojaki. Poleg Plečnika je na Dunaju veleugleden arhitekt tudi naš rojak gospod Fabiani.

— **Vseslovanska razstava v Peterburgu.** Kakor znano, prirede Rusi leta 1904 v Peterburgu splošno vseslovansko razstavo, (umetniško, obrtno, kmetijsko itd.) „Russkij kružók“ je sklenil na svojem občnem zboru 15. t. m., da prevzame vsa posredovanja med Rusijo in slovenskimi društvi.

ter posameznimi podjetniki, ki se nameravajo razstave udeležiti. Oficijalno se seveda društvo te razstave ne more udeležiti.

— **Zavraten umor.** V torek dne 21. t. m. ob pol 10. uri dopoldne je ustrelil v Žabjeku pri Ptuj u zidar Ignacij Panko posestnico Barbaro Kolarič iz Kicarja. Barbara Kolarič, ki je imela v samskem stanu ljubavno razmerje s Pankom, se je spomladi omožila z drugim fantom, a ta nezvestoba je Panka tako pekla in jezila, da je svojo prejšnjo ljubimko na najsurejši način obrekoval ter ji z ustreljenjem grozil. Zavaljo vednega žaljenja in žuganja je Kolarič zidarja Panka tožila, dotična obravnava se je imela dne 21. t. m. pri sodnji v Ptuj vršiti. Panko ni prišel k obravnavi, ampak je pričakoval v grmovju skrit vračajočo se Kolarič. Skočivši izza grma zgrabil je nič hudega slutečo za roko, ter jo ustrelil v srce.

— **Poboj pri žganju.** Dne 12. t. m. so pili fantje žganje v Ravneh pri Sorci. Nasledek popivanja je bil kreg in potem pretep. Pri tem je 25letni fant, vulgo Žnidarjev iz Podlomka, sunil z nožem 22letnega Janeza Urha z Ravnega. Prerezal mu je na roki jedno glavnih žil, da je v kratkem času umrl med potom. Žnidarjev se je sam javil sodišču. Taki so nasledki nesrečnega žganjepitja.

— **Novi bankovci.** Dne 20. t. m. so izšli novi bankovci po sto kron. Dolgi bodo 165 mm, visoki pa 110 mm. Napis je napravljen v osmih jezikih. Zajedno je finančno ministrstvo odredilo, da avstro-ogrška banka po 31. oktobru l. 1910 ni več dolžna sprejemati in zamenjati bankovcev po sto goldinarjev.

— **Igla v srcu.** Na Dunaju je umrl deček vsled otekline na boku. Padel je namreč pred poldrugim letom na ledu, in že takrat se mu je naredila na levem boku bula, katero so zdravniki odstranili. Toda čez nekaj časa se je bula iznova pokazala, in dasi so se zdravniki za dečka jako pobrigali, je vender umrl. Pri sekciranju so dobili zdravniki v srcu 3 cm dolgo in precej močno iglo; kako je prišla ta igla v srce, ni bilo možno dognati, a bržčas se je takrat, ko je deček na ledu padel, premaknila, ter je dosegla srce, vsled česar je deček umrl.

— **Petleten fantič je ustrelil na svojo mater.** V vasi Malo Poriče pri Nahodu na Češkem se je igral 5leten deček mesarja Seidla z nabasanim samokresom, ki si ga je kupil njegov starejši brat. Nakrat se je sprožil samokres in dečkova mati, v nogo težko ranjena, se je zgrudila na tla.

— **Košutova sestra umrla.** V Budimpešti je umrla sestra Ludovika Košuta, Lujiza Ruttkay, roj. Košut. Bila je 87 let stara. Rojena je bila l. 1815 v Satoraja Ujheliu in je bila udova po poštarju Rattkay. Umrla je povsodi spremljala svojega brata Ludovika, ko je le ta živel v inozemstvu.

— **Bestija v človeku.** V Alberti Irszi so dobili morilko 78letnega stotnika v pokoju, Kolomann Horvatha, njegovo oskrbnico Julijano Ando. Priznala je svoj čin ter izpovedala, da je vzela ves denar in vrednostne papirje. Skoraj vse je dala morilka nekemu svojemu sorodniku za pogrebne stroške, umrl mu je namreč otrok. Poleg tega pa je izpovedala tudi, da je umorila preteklo leto desetletno deklico. Izvabila jo je s semnja v vipograd ter ji je tam odsekala glavo. Na vprašanje, zakaj je umorila otroka, je odgovorila, da je imela pri tem veselje in užitek.

— **Papež Leon XIII.** je dal škofu Lacroixu v Montiersu (Tarantaise) navodila glede vedenja duhovnikov v politiki. Škof je ta navodila ponovil v svojem pastirskem pismu, v katerem so tudi naslednji stavki: Duhovnikova dolžnost je, skrbeti za duše vernikov, zato mora stati duhovnik izven strank in nad njimi. Kot državljani ima pravico in dolžnost, glasovati za onega volilnega kandidata, katerega smatra sposobnim in pri-

pravnim, najbolje zastopati vero in domovino. Izkušnja uči opetovano, da se duhovnik izpostavlja slabemu povračanju in maščevalnosti, ako zlorablja svoj upliv za kako politično stranko. Zato stori najboljšo, ako se ne obesi na nobeno parlamentarnih strank. Po volitvi se duhovnik ne sme prištevati niti k zmagačcem, niti k premagancem. Za vse farne otroke mora ostati ljubljani in češeni dušni pastir, katerega poiščejo radi v žalostnih urah, mili oče, ki tolaži žalujoče, zvesti prijatelj, ki je pripravljen vedno, pomagati vsakomur. S tem bo upliv duhovnikov vedno le rasel. Z največjo skrbnostjo naj se duhovniki izogibljejo zlorabljenju prižnice proti komurkoli. Najmanjše namigavanje na boj strank bi se moglo tolmačiti napačno, napraviti duhovniku sovražnice ter nakopati sitnosti celo pri posvetnih oblastvih. Seveda se mora duhovnik izogibati najstrožje tudi vsaki zlorabi izpovednice ter v njej nikdar ne sme izrabljati svojega upliva. Onih, ki so po svojem prepričanju volili drugače kakor duhovnik, ne sme izpodvednik kaznovati na nikak način ali kazati jim svojo nevoljo. Tudi pri političnih listih ne sme sodelovati duhovnik, niti pod pseudonimom. Ako kak list napade duhovnika, naj ne odgovarja, ne da bi prej vprašal svojega škofa. Duhovniški časti nasprotuje, širiti bojvite liste ter agitirati za politične kandidate!

— **Dvoje detet, a jeden sam želodec.** V neki mali vasi v Karniji je 30. septembra t. l. neka ženska rodila dvojčke. Dvojčka sta imela skupen želodec. Živela sta samo jedno uro.

— **Kako se množijo Poljaki v Nemčiji?** Za dokaz, kako brezuspešno je prizadevanje pruske vlade, da iztrebi poljski narod iz Prusije, služijo najbolj sledeče številke: V vestfalskem ozemlju je bilo pri ljudskem štetju 3. dec 1861 samo 16 Poljakov. Mej tem pa se je začelo orjaško razvijati v onih krajih premogarstvo, kar je imelo za posledek, da so se začeli Poljaki, kot najboljši rudniški delavci, v masah naseljevati v onih krajih. Na ljudskem štetju l. 1890 so našli že 30.290 Poljakov (moških, žensk in otrok). Leta 1893 pa je rudniško podjetništvo jednega samega okraja (Ruhrgebiet) preštelo svoje delavce ter našlo pri tem 17.919 poljskih rudarjev, tako, da je znašalo število tam naseljenih Poljakov z ženami in otroci 54.000 oseb. Leta 1897 je bilo zopet ljudsko štetje, zdaj pa je bilo že 34.861 rudarjev, a skupno z družinami 112.000 Poljakov. Pol leta pozneje se je odstotek povzdignil že od 18 na 25. Leta 1900 je znašal odstotek že 33,9 t. j. od vseh 204.000 rudarjev 69.379 Poljakov. Od tega časa se je število delavcev pomnožilo še za 40.000 glav, mej katerimi je velik del Poljakov. Danes se trdi z gotovostjo, da se nahaja v teh krajih že 75.000 rudarjev poljske narodnosti. Ta masa reprezentuje skupno z ženami in otroci najmanj število od 300.000 Poljakov. Pa tudi na drugih podjetjih je okoli 30.000 delavcev poljske narodnosti. Vseh Poljakov skupaj na Vestfalskem bode torej okroglo število 350.000 oseb. In vsi ti Slovani sestavljajo v „pristno“ nemški državi pravcato državo v državi in kar je za velike politike v Berlinu najhujše, je dejstvo, da Poljaki, veliki in mali, glasno govorijo med seboj v materinem jeziku ter da jim tega nikdo zabraniti ne more.

— **Duh zemlje.** Znano je, da zemlja po dežju ali ob volhkem vremenu izpuhteva neki jako prijeten močen, pokoreninah dišeč duh. Mr. Clauke Nattal trdi, da so vzrok tega duha posebne bakterije, ki jih ne more učiniti niti največja suša, ki pa takoj oživi, osveži ter diše, kadar pride mokrota do njih.

— **Aligatorji — žrtva mode.** V zadnjih desetih letih so prišli v žensko modo mošnjički, torbice in biležnice iz aligatorjeve kože. Popraševanje po teh predmetih je bilo toliko, da so to žival, ki je živela v Južni Ameriki v nenavadni obilici, skoraj po vsem iztrebili. In to je razumljivo, ako se pomisli da je samo ena tvrdka v Novem Orleansu potrebovala na leto